

www.oljan.fo

Jan Müller

27 - 02 - 2013

Oljan finst undir basaltinum

Í mong ár hefur tjúkka basaltið í Føroyum volt bæði seismikkfeløgum og oljufeløgum almikið hvuðbrýggj. Tað hefur gjørt tað trupult hjá oljuserfrøðingum at síggja, hvat kann vera undir basaltinum. Tað er júst eisini endamálið við Statoilboringini í Føroyum at avdúka, hvat er undir basaltinum. Í Noregi, har granskarar eisini royna at loysa basaltknútin, nú leitingin fer longur og longur út á djúpri vatn, verður hildið, at oljan goymir seg undir basaltinum har. Ein av teimum, sum hefur hesa áskoðan, er Sverre Planke, sum er dagligur leiðari fyri fyrirkona Volcanic Basin Petroleum Research. Hann heldur, at oljufeløgini eiga at hava dirvi til at bora gjøgnum basaltið á norska landgrunninum. Her serstakliga út fyri Miðnoreg. Stórar oljugoymslur kunnu liggja goymdar her heldur hann. Hann segði hetta í eini framløgu á Force-ráðstevnuni í Oslo í farna mánað, har norsku og eysturgrønlandsku atlantsmótini vórðu umrødd. Force er eitt samstarvsforum millum norskar myndugleikar og oljufeløgini á norska landgrunninum. Endamálið er at geva hvør øðrum kunning um økta leiting og olju- og gassframleiðslu. Evnið fyri ráðstevnuna var «Norway East Greenland conjugate margins». Talan er m.a. um økið frá Vøring lagdini og norður til Svalbard. Tá Atlantshavið lat seg upp fyri 55 mill. árum síðani varð avleiðingin nógv vulkantskt virksema, og stórar nøgdir av lava og magma vórðu trýstar upp og komu at liggja millum tað, sum í dag er Norra og Grønland. Tí liggja basaltløg undir stórum pørtum av norska og grønlandska landgrunninum. Tey tøttu og tjúkku basaltløgini gera tað sera trupult hjá oljufeløgnum at vita, hvar tey skulu bora. Og fyri seismikkfeløgini er tað sera torført at avdúka, hvar møguligar oljugoymslur eru í undirgrundini. Norski granskarin er av tí sannføring, at tað ber til at vinna á avbjóðingunum. Nógv av loysnini finst í mátanum, sum seismisku upplýsingarnir verða tulkaðir. Í dag er møguligt at síggja, hvat er undir

basaltinum við nýggjastu tøkni og rætta arbeiðsáttinum heldur Planke. Hann vísti í framløgu síni á fleiri orsøkir til, at oljufeløgini eiga at leggja seg eftir at finna fram til, hvat er undir basaltinum á norska landgrunninum. Fyri tað fyrsta fevna hesi um eitt sera stórt øki, og tí er sannlíkt, at basaltið goymir týðandi mongdir av kolvetnum. Hartil kann vulkanska virkseimið við at geva frá sær hita, hava hjálpt til at búna organiskt tilfar til olju- og gasstilfeingi. Sambært Planke vísir arbeiðið á framkomnum teldum og telduforritum, at fleiri hundrað milliardir tons, sum blívu búgvín orsakað av hitanum frá vulkanska tilfarinum, liggja í undirgrundini undir basaltinum. Meginparturin av gassinum er fyri langari tíð síðani guvaður upp til havbotnin, men týðandi mongdir kunnu framvegis liggja í goymslum og keldugrótsløgum. Tí er tíðin komin til at bora brunnar niður undir basaltløgini, heldur Planke fyri. Áhugavert er at merkja sær, at júst sama støðan ger seg galdandi í Føroyum, har tjúkk basaltløg kunnu goyma týðandi nøgdir av kolvetni. Tað er so eisini eitt av høvuðs endamálunum hjá Statoil at kunna bora gjøgnum basaltløgini og fáa kunnleika um, hvat er undir basaltinum. Hetta seinasta árið hava vit eisini sæð útlendsk feløg gera ymiskar kanningar á føroyska landgrunninum fyri nettupp at síggja betur gjøgnum basaltløgini. Heimsins størsta oljufelag, ExxonMobil, sum er við í leitingini í Føroyum, er eisini eitt av feløgnum, sum roynir at loysa basaltspurningin í Norra. Felagið hevur fleiri leitiloyi, ið liggja í økjum, har tað finnast tjúkk løg av basalti. Herfyri úttalaði umboð fyri ExxonMobil seg til oljan.fo og segði, at felagið roynir at brúka vitan frá Føroyaøkinum í sínum arbeiði í Norra og øvugt.